

Bitti, Hollywood filminde

■ Haber Merkezi - Nelson mayoları için daha önce iki kez poz veren Brezilyalı manken Melanie Bitti, başrollerini Brad Pitt, Leonardo DiCaprio ve Karen Mudler'in paylaşacağı bir filmde oynayacak. Bitti, filmde bir top modeli canlandırılacak.

Antalya'da yaz, Kayseri'de kış

■ ANTALYA / KAYSERİ (AA) - Antalya'da, hava sıcaklığının artmasıyla adeta yaz günleri yaşanırken, Kayseri'de önceki gece başlayan kar yağışının ardından 25 köy yolu ulaşımına kapandı. Erciyes Dağı'nda dün sabah yapılan ölçümlerde kar kalınlığı 105 santim olarak belirlendi. Kent merkezinde ise 8 santim olarak ölçüldü.

LES başvuruları başlıyor

■ ANKARA (ANKA) - Lisansüstü Eğitime Giriş Sınavı (LES) başvuruları yarından itibaren 27 Mart'a kadar yapılabilecek. Sınav, 24 Mayıs günü gerçekleştirilecek.

1979'da Türkiye'nin istemini reddeden Alman firması, bu kez ticaretini geliştirmek amacıyla lahtın parçalarını hediye etti

Herkül'ün iki parçası daha Türkiye'de

✓ Alman Henkel firması, bu olaydan yararlanarak firmalarının tanıtımını yapmak ve Türkiye ile ticari ilişkilerini genişletmek amacıyla belgesel adı altında Tarık Akan'a bir reklam filmi çevirtti. Filmin galası önümüzdeki günlerde yapılacak.

✓ Herkül lahtının kayıp olarak tek parçası kaldı. Geniş yüzeyindeki son kayıp parçanın Amerika Birleşik Devletleri'nin New Jersey eyaletinde yaşayan Amerikalı bir özel koleksiyonunun elinde olduğu belirlendi.

✓ Türk Henkel firması, özel koleksiyoncu Schwarzkopf'un geçen yıl Antalya'da müzede gördüğü lahtın kayıp parçalarının kendi koleksiyonunda olduğunu anladığını ve bunları Türkiye'ye hediye etmek istediğini bildirdi.

ÖZGEN ACAR

ANKARA - Çeyrek yüzyıllık hasret sona erdi ve "Herkül Lahti"nin kayıp parçalarından ikisi daha Türkiye'ye geri verildi. 1979'da Türk hükümetinin resmi isteğini reddeden Alman Henkel firması, şimdi Türkiye'de ticaretini geliştirme amacıyla Antalya Perge'den kaçırılan lahtın iki parçasını Kültür Bakanlığı'na teslim etti. Firma, bu olayın tanıtımında kullanmak amacıyla ünlü sanatçı Tarık Akan'a da bir reklam filmi çevirtti. Lahtın şimdi sadece bir parçası kayıp.

4 Nisan 1973'te İstanbul'da Kumkapı'da bir sokağa park etmiş bir kum kamyonu üzerinde oynayan çocukların, mermer heykel parçaları bulmaları üzerine olay ortaya çıkmıştı.

Polis, kamyonda yaptığı incelemede, şoförün kimliğini ve Antalya'da yeni alınmış bir akaryakıt faturası bulmuştu. Soruşturma sonucunda, 4 ton ağırlığındaki mermer lahti Ekim 1972'de Antalya'nın Aksu ilçesindeki antik Perge kenti yakınında, Süleyman Çoban adlı bir köylünün ağabeyinin tarlasını sürerken bulunduğu saptandı.

Çoban, aralarında bir hava astsubayının da bulunduğu kaçakçılara lahti 110 bin liraya satmıştı. (O tarihte bu parayla 4 kilo altın ya da Antalya'da deniz kıyısında lüks bir daire satın alınabiliyordu.) Kaçakçılar, tümünü taşıyamayacaklarını anlayanca lahti Çoban'a dilim dilim kestirmişlerdi.

Kum kamyonundakilerden başka Kapalıçarşı'nın sabıkalı kaçakçılarında Selim- Aziz Dere kardeşlerin baba evinde lahtın üç parçası daha bulunmuş, olayla bağlantılı olarak Amerikalı tarih öğretmeni Boris Alexander Mussulenko da gözaltına alın-

mıştı. Olayın sanıklarından Stavro Klonopoulos ve Nikolas Patrikiyadis Yunanistan'a kaçmış, Yuvakim Duvarcılar, Dereeler gibi ünlü ve Süryani Faraç ve Berç Üzülmöz kardeşlerden başka Akdeniz Vapur'u'nda görevli başkomiser Muammer Görhan da yakalanmıştı. Selim Dere daha sonra New York'ta görkemli bir antika galerisi açacak ve Türkiye'den kaçırılan bazı eserler konusunda başı FBI ile derde girecekti. Aziz Dere ise Kanada'ya yerleşecekti.

Satıştan pay alamayan Süleyman Çoban'ın ağabeyi Aziz Çoban da

eserin çıktığı yeri yetkililere gösterdiğinde lahtın tabanı ile kapağı bulunmuştu. Ele geçirilen parçaları, lahit uzmanı ve eski İstanbul Arkeoloji Müzesi Müdürü Dr. Nusin Asgari, Antalya Müzesi'nde birleştirilerek sergiye hazırlamıştı.

Daha sonra Perge Kazıları Başkanı Prof. Jale İnan, Los Angeles'taki Paul Getty Müzesi'nde lahte ait bir parça görmüş, bunun kartondan kopyasını çıkarıp Dr. Asgari'ye göndermişti. Müzede bulunan Herkül Lahti'ne uyumunu kanıtlanınca Getty bu parçayı Türkiye'ye vermek zo-

runda kalmıştı.

Ayrıca Dr. Asgari, kayıp üç parçadan ikisini Almanya'da Kassel Müzesi'nde belirlemiş, durumu dönemin Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü Cüneyt Ölçer'e iletmışti. Ölçer, 1979'da bunu resmen Alman özel koleksiyoncudan istediysede kimyasal maddeler üreten Henkel firmasının önemli hissesine sahip olan özel koleksiyoncu "bedeli ödenirse geri verebileceğini" bildirmişti.

Çeyrek yüzyıldır Türk basınının yanı sıra Alman ve Amerikan basınına da yansıyan bu olaydan Henkel

firmasının Türkiye'de ticaretini artırma isteğine kadar herhangi bir gelişme olmadı.

1997 yılında Türk Henkel firması, özel koleksiyoncu Schwarzkopf'un geçen yıl Antalya'ya yaptığı bir gezide müzede gördüğü lahtın, kayıp parçalarının kendi koleksiyonunda olduğunu anladığını ve bunları Türk hükümetine hediye etmek istediğini Kültür Bakanlığı'na bildirdi.

Kısa bir süre önce Almanya'ya gönderilen bir Türk arkeoloğa teslim edilen iki parça İstanbul'a getirildi. Henkel, bu olaydan yararlanarak kendi adlarına tanıtım yapmak ve Türkiye ile ticaret ilişkilerini genişletmek amacıyla belgesel adı altında ünlü sanatçı Tarık Akan'a bir reklam filmi çevirtti. Filmin galasının önümüzdeki günlerde yapılacağı ve iki parçanın Kültür Bakanı İstemihan Talay'a törenle teslim edileceği öğrenildi. Ancak, Talay'ın yakınları, firmanın bu olayda uyguladığı çifte standarttan dolayı bakanın törene katılması konusunda kararsız olduğunu öne sürüyorlar.

Bu arada lahtın geniş yüzeyindeki son kayıp parçanın ise ABD'nin New Jersey eyaletinde yaşayan Amerikalı bir özel koleksiyoncuda olduğu da belirlendi.

Herkül Lahti'ne ait olan ve Almanya'dan geri getirilen parçalardan ikincisi (üstte). Olayı duyurduğumuz 22 Eylül 1990 tarihli gazetenin kupürü (sağda)

Süperman

Herkül ve 12 işi

İS 150-160 yılları arasında tarihlenen esere Herkül Lahti denmesinin nedeni, üzerinde Herkül'ün mitolojideki ünlü 12 işini anlatmasından kaynaklanıyor. Bilindiği üzere Herkül, bir anlamda antik dünyanın "süperman"ıdır. Herkül'ün Nemea aslanını kolları arasında sıkarak öldürdükten sonra yüzüğü derisini omzunda pelerin gibi kullanması bir simge haline dönüşmüştü. İkinci öyküsü, dokuz kafalı bir yılan olan Lerna ejderinin kafalarını tek tek koparmasıdır. Erymanthos yabandomuzunu canlı olarak yakalaması ise üçüncü öyküsüdür. Altın boynuzlu, tunç ayaklı, Kyrenela geyiğini bir yıl kovaladıktan sonra yakalamıştı. Bir kral, ahırını temizlemesini isteyince bir nehrin yatağını değiştirip bu işi gerçekleştirmiş, ancak sözünde durmayan kralı oğulları ile birlikte öldürmüştü. Altın elmalar karşılığında, dünyayı sırtında taşıyan atlasın bu yükünü kendi omuzlarına almıştı.

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Jale İnan Arşivi

JALARC0700607